

2022/2142(INI)

22.3.2023

СТАНОВИЩЕ

на комисията по външни работи

на вниманието на комисията по конституционни въпроси

относно прилагането на клаузите за преход в Договорите на ЕС
(2022/2142(INI))

Докладчик по становище: Тинеке Стрик

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по външни работи приканва водещата комисия по конституционни въпроси да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- А. като има предвид, че нарастващ брой заплахи, включително агресивната война на Русия срещу Украйна, продължаващият възход на авторитаризма в цял свят, решителната външна политика на Китайската народна република, извънредната ситуация в областта на климата и въздействието на пандемията от COVID-19, дълбоко променят непосредствената геополитическа обстановка, в която се намира ЕС, и налагат той да изпълнява по-силна и по-последователна роля на международната сцена; като има предвид, че с оглед на евентуалното бъдещо разширяване на Съюза вътрешната реформа и премахването на единодушието са още по-належащи; като има предвид, че настоящото фактическо изискване за единодушие на Съвета по всички въпроси в рамките на обхвата на дял V от Договора за Европейския съюз (ДЕС) е един от основните недостатъци на ЕС, който засяга способността му да действа и го прави неспособен да се справи с много от днешните предизвикателства; като има предвид, че съответно реформата на процесите на вземане на решения в ЕС следва да бъде приоритет за държавите членки, за да се гарантира, че ЕС е в състояние да реагира по-бързо в отговор на нови и нововъзникващи предизвикателства;
- Б. като има предвид, че потенциалът за бързи, ефикасни и ефективни действия в областта на външната политика, сигурността и отбраната, предвиден в член 48, параграф 7 и член 31, параграф 3 от ДЕС, все още не е реализиран поради липсата на общо възприемане за заплахите и липсата на култура на стратегическо сътрудничество и политическа воля от страна на държавите членки;
- В. като има предвид, че клаузите за преход, задействани чрез гласуване с единодушие в Съвета или в Европейския съвет, биха могли да се използват за незабавно преминаване от изискването за единодушие към гласуване с квалифицирано мнозинство в конкретни области на политиката с изключение на решенията с военни последици или решенията в областта на отбраната и че това незабавно би повишило ефективността на процеса на вземане на решения в областта на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на ЕС; като има предвид, че това би позволило на ЕС да реагира по-бързо и решително на драстичната промяна в обстановката в областта на сигурността в Европа вследствие на агресивната война на Русия срещу Украйна; като има предвид, че използването на гласуване с квалифицирано мнозинство би могло също така да предпази ЕС от натиск от трети държави и от тактики на принципа „разделяй и владей“;
- Г. като има предвид, че Конференцията за бъдещето на Европа показва, че гражданите желаят решенията в областта на външната политика и политиката на сигурност да се вземат по по-ефективен начин чрез използването на гласуване с квалифицирано мнозинство вместо с единодушие;
- Д. като има предвид, че чешкото председателство на Съвета изпрати писмо до

държавите членки със списък на конкретните области на политиката, в които би могло да се премине към гласуване с квалифицирано мнозинство;

- Е. като има предвид, че чешкото председателство изброи 11 конкретни действия в рамките на външните работи и общата политика в областта на сигурността и отбраната (ОПСО), свързани с членове 24, 27, 28, 29, 37, 39, 41, 42 и 44 от ДЕС;
1. изразява съжаление относно факта, че клаузите за преход досега никога не са били използвани в областта на ОВППС поради липсата на политическа воля от страна на държавите членки въпреки ясната позиция на Парламента по този въпрос и препоръките на гражданите в контекста на Конференцията за бъдещето на Европа; счита, че възникващите световни предизвикателства и непосредствената геополитическа обстановка, в която се намира Съюзът, и нестабилността в областта на сигурността, по-специално агресивната война на Русия срещу Украйна, очевидно налагат ЕС да въведе по-бързи и по-ефективни процеси на вземане на решения;
  2. изразява твърдото си убеждение, че процесът в Съвета на вземане на решения с единодушие по въпроси, попадащи в обхвата на дял V от ДЕС, е твърде неподходящ, за да се отговори ефективно на възникващите международни предизвикателства и кризи и за да може ЕС да предприема активни и решителни външни действия на световната сцена; отчита, че клаузите за преход, ако бъдат задействани, биха могли да подобрят ефективността на процеса на вземане на решения в ЕС; счита обаче, че клаузите за преход имат значителни недостатъци, произтичащи от изискването за единодушие за тяхното задействане и че следователно е необходимо Договорът да се измени; призовава държавите членки да проявят политическа воля и да ограничат използването на единодушието чрез използване на клаузите за преход, както и да преодолеят практиката на налагане на вето по въпроси, свързани с външната дейност на Съюза, с цел получаване на отстъпки в области на политиката, които не са свързани с външните действия;
  3. настоятелно призовава шведското председателство и предстоящото испанско председателство и белгийско председателство на Съвета да предприемат ефективни последващи действия във връзка с инициативата на чешкото председателство на Съвета, като започнат с добавянето на използването на клаузи за преход в конкретни области в рамките на ОВППС и съответната външна дейност на Комисията в дневния ред на първото заседание на Съвета след приемането на настоящия доклад, и своевременно и не по-късно от края на настоящия парламентарен мандат да вземат решение за тяхното задействане;
  4. припомня, че член 48, параграф 7 и член 31, параграф 3 от ДЕС съдържат клаузи за преход, които могат да дадат възможност за преминаване от гласуване с единодушие към гласуване с квалифицирано мнозинство в области, които попадат в обхвата на дял V от ДЕС; призовава държавите членки да използват пълноценно и без допълнително забавяне клаузите за преход, и по-специално клаузата, съдържаща се в член 31, параграф 3 от ДЕС, особено в приоритетните области;
  5. настоятелно призовава държавите членки да продължат да полагат усилия за изграждането на общо възприятие за заплахите и на култура на стратегическо

сътрудничество, както и на политическа воля, и приоритетно да преминат към гласуване с квалифицирано мнозинство за вземането на решения във всички области на ОВППС и съответните области на външната дейност на Комисията, като началото се постави в срок от една година чрез задействане на клаузите за преход за приоритетните области; настоява тези приоритетни области да включват всички решения относно режимите на санкции на Съюза, по-специално глобалния режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека, както и всички мерки, свързани с агресивната война на Русия срещу Украйна, включително ограничителните мерки, помощта в областта на отбраната и финансовата и икономическата подкрепа, както и междинните стъпки в рамките на процеса на присъединяване към ЕС; настоятелно призовава държавите членки да обмислят преминаването към гласуване с квалифицирано мнозинство за някои решения на Съвета, отнасящи се до ОПСО, с изключение на клаузата за обща отбрана в член 42, параграф 7 от ДЕС, както и за създаването и разгръщането на военни мисии в рамките на ОПСО, за които не се предвижда изпълнителен мандат;

6. настоятелно призовава Съвета да използва в по-голяма степен гъвкавостта, предвидена в член 31, параграф 2 от ДЕС; призовава Европейския съвет да проучи възможността за приемане на по-голям брой решения, свързани с ОВППС и съответната външна дейност на Комисията, в съответствие със стратегическите интереси и цели по член 22, параграф 1 от ДЕС – както тези, които се отнасят до отношенията на Съюза с конкретна страна или регион, така и тези от тематично естество – като по този начин се дава възможност за гласуване с квалифицирано мнозинство съгласно член 31, параграф 2 от ДЕС;
7. приканва държавите членки по целесъобразност да използват в по-голяма степен засиленото сътрудничество в областта на ОВППС и съответната външна дейност на Комисията и да обмислят възможността за приемане на решения в съответствие с разпоредбите за гласуване с квалифицирано мнозинство, съдържащи се в член 330 и член 333, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС);
8. настоява, че задействането и прилагането на клаузите за преход по отношение на дял V от ДЕС не трябва да забавя свикването на Конвент, нито да представлява претекст за липсата на политическа воля за улесняване на този процес, чрез задействане на процедурата за преразглеждане на Договорите, предвидена в член 48 от ДЕС, с цел, наред с другото, в Договорите да се включи гласуване с квалифицирано мнозинство по всички въпроси, свързани с ОВППС и съответните области на външната дейност на Комисията;
9. отново подчертава необходимостта от строг парламентарен контрол върху ОВППС, ОПСО и външната дейност на Комисията, за да се гарантират отчетността и демократичната легитимност; призовава Съвета, Комисията и Европейската служба за външна дейност да работят активно с Парламента и да го информират редовно; поема ангажимент да подобри ефективността на своите механизми за надзор особено в случаите, в които това би ускорило процеса на вземане на решения в рамките на Съвета;

10. отново заявява, че в очакване на задействането на клаузите за преход и пълното прилагане на гласуването с квалифицирано мнозинство в определени области на ОВПС и съответните области на външна дейност на Комисията предвидената в член 31 от ДЕС възможност за конструктивно въздържане следва да се използва по-често за преодоляване на потенциалните патови ситуации, наложени от държавите членки;
11. призовава клаузите за преход да се използват и в областите, в които са възложени отговорности на ЕС.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	22.3.2023
Резултат от окончателното гласуване	+: 48 -: 10 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Kinga Gál, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Pedro Marques, Fulvio Martusciello, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Dragos Tudorache, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Engin Eroglu, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Pina Picierno, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos, Milan Zver
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Annika Bruna, Clare Daly, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

48	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Fulvio Martusciello, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Engin Eroglu, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtosos, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș Tudorache, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Dietmar Köster, Margarida Marques, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Pina Picerno, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos
Verts/ALE	Alviina Alametsä, François Alfonsi, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz

10	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Annika Bruna, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis
PPE	Miriam Lexmann
The Left	Clare Daly, Manu Pineda, Mick Wallace

2	0
S&D	Sergei Stanishev, Elena Yoncheva

Легенда на използваните знаци:

+ : „за”

- : „против“

0 : „въздържал се“: